

תוכנית הערכה המובנית מראש, מתווה שיטות וכלים אשר מגדירים ציפיות ברורות ותקנים של איכות למוצרים ולביצועים. היא גם מגדירה נקודות קבע בהם בודקים ובוחנים את הפרויקט. באמצעות כלי הבקרה והערכה המורה מודע לתהליך הלמידה של התלמיד, והתלמיד לא יסטה ממסלולו. תוכנית הערכה תהווה עבור התלמיד כלי מארגן (זמן, סדרי עדיפויות, משקל של כל פריט בפרויקט) שיעזור לו לנהל את התקדמות הלמידה במהלך הפרויקט.

קיימים כלים ושיטות הערכה רבות; כל אחד מהם מספק מידע הן למורה והן לתלמידים. ניתן להשתמש בכלים ושיטות הערכה דומות לצרכים שונים, תלוי באופן בו מובנה הכלי, ותהליך ניתוח הממצאים.

קטגוריות של שיטות הערכה

הטבלאות בעמודים הבאים מסווגות שיטות הערכה, מטרות, וכלים לשלוש קטגוריות:

▪ שיטות הערכה להערכת התהליך

שיטות אלה מסייעות לתלמידים ולמורים להישאר במסלול במהלך הפרויקט. כלים אלה יעזרו: לתלמידים לנהל את עצמם כשהם עוסקים במטלות פתוחות. למורים לדעת מתי והיכן זקוקים התלמידים לעזרה נוספת או להדרכה נוספת. כלים אלה מספקים מידע ותיעוד של התפתחות תהליך הלמידה של התלמיד לאורך ציר הזמן.

▪ שיטות לבדיקת הבנה או לעידוד מטה-קוגניציה

כלים אלה עוזרים למורים לבדוק הבנה תוך שהם עוזרים לתלמידים לחשוב על הלמידה שלהם עצמם. ניתן להשתמש באותם הכלים לשתי המטרות תוך הבהרה לתלמידים על מטרות הכלי ודרך השימוש בו (כלים לפיתוח תהליכי רפלקסיה עצמית).

▪ כלים להוכחת הבנה וכישורים

קטגוריה זו כוללת כלים הבודקים - תוצרים וביצועים - קיימות דוגמאות רבות לכל אחת מהשיטות. תוצרים הם דברים שהתלמידים יוצרים. ביצועים הם דברים שהתלמידים עושים.

זיהוי שיטות הערכה

1. עברו על הטבלאות של שיטות, מטרות וכלי הערכה בעמודים 4.03 - 4.08.
2. בעודכם עוברים על השיטות בכל אחת מהקטגוריות, ציינו את מידת העניין או הניסיון שלכם בכל אחת מהן על ידי שימוש בסמלים הבאים:

✓ כבר משתמש/ת בשיטה

+ אני מעוניין/נת בשיטה זו ורוצה להשתמש בה יותר

- אינני מעוניין/נת בשיטה זו

? אינני מבין/נה את השיטה הזאת

אסטרטגיות הוראה התומכות בכלי הערכה

אסטרטגיות הוראה למידה להצפת ידע קודם וחיבורו לידע חדש

שיטת הערכה	מטרה	מתי משתמשים	כלי
בדיקת עבודת התלמיד	בדיקת עבודת התלמיד מגלה את האופי וההיקף ההבנה של התלמיד, מבהירה את ציפיות הלמידה לתלמידים, ומספקת הזדמנויות להערכת האיכות המטלה. עבור המורה כלי זה משקף את רמת הידע של התלמידים לתוכנית שנלמדה קודם וההשלכות לעבודת ההוראה.	לפני תכנון הפרויקט, חשבו על עבודת התלמיד ושאלו: איזה כישורים, ידע והבנות צריכים התלמידים ליישם במטלה זו? מהי ההוכחה שזה יושם? מהן התפיסות המוטעות? האם יש דפוסים או מגמות להתמקד בהם?	דוגמאות של עבודה והערכות מתלמידים שונים דוגמאות מתלמיד אחד לאורך זמן נתונים ממבחנים
מארגנים גרפיים	מארגנים גרפיים הינם כלים המספקים ייצוג ויזואלי להבנה המושגית/תהליכית של התלמידים. כמו כן הם משקפים את תהליכי החשיבה שלהם.	בתחילת פרויקט נאסוף מידע מהתלמידים על ידי יצירת מארגן גרפי או מפה כדי לקבל מושג מדויק על הידע הקודם של התלמיד. ספקו מארגנים לשימושם של תלמידים בודדים לאורך הפרויקט כולו.	מפות מושגיות סידור פעילויות ברצף מפות סיווג רשימות לפי סדר עדיפות
מפות מר"ל (K-W-L)	מפות K-W-L (מר"ל מה אני יודע, מה אני רוצה לדעת, מה למדתי) כלי לחיבור בין ידע קיים לידע חדש. מבנה את חשיבת התלמידים על מה שהם יודעים על הנושא, מה הם רוצים לדעת, ולבסוף רישום מה שנלמד וצריך עדיין להילמד. הן מאפשרות לתלמידים ליצור קשרים אישיים עוד לפני שהתוכן נחקר לעומקו.	השתמשו בתחילת הפרויקט, במהלך דיון כיתתי, או באופן פרטני ביומני למידה.	הדפסת ידע וארגון הידע ע"י מפה או טבלה יומן

(המשך בעמוד הבא)

אסטרטגיות הוראה למידה להצפת ידע קודם וחיבורו לידע חדש (המשך)

שיטת הערכה	מטרה	מתי משתמשים	כלי
חשוב-זווג - שתף ☐	חשוב-זווג-שתף מבקש מהתלמידים לחשוב קודם כל על השאלה, אחר כך ליצור זוג עם מישהו ולשתף באופן מילולי על התשובה שלהם, ולבסוף לסכם את הרעיונות שלהם לתועלת הכיתה כולה. זה עוזר לתלמידים לארגן את הידע הקודם שלהם ולהעלות רעיונות חדשים לגבי שאלות.	השתמשו בתחילת הפרויקט ובמהלך דיונים כיתתיים.	שאלות או משימה טופס לרישום סיכומים ושאלות
העלאת רעיונות (שמש) אסוציאציות (סיעור מוחות) ☐	העלאת רעיונות סביב נושא, התלמידים מצפים ידע קודם על הנושא, בשלב הבא בניית קשרים והקשרים הקשורים על ידי יצירת קשרים יצירתיים בין ידע קודם ורעיונות חדשים.	השתמשו בהתחלת הפרויקט, במהלך דיון כיתתי, באופן אישי או בקבוצות קטנות.	רישום נושא על נייר מפה או לוח

אסטרטגיות הוראה למידה לעידוד הכוונה עצמית ושיתוף פעולה

שיטת הערכה	מטרה	מתי משתמשים	כלי
תוכנית פרויקט ☐	תוכנית הפרויקט היא כלי המסייע לתלמידים בתכנון, זיהוי מטרות ספציפיות, עיצוב וארגון העבודה/למידה, סיוע בקביעת קריטריונים להערכה. כלי התומך בפיתוח לומד עצמאי, תוך לקיחת אחריות על הלמידה שלהם עצמם.	השתמשו בתחילת הפרויקט בישיבות עם תלמידים. עזרו לתלמידים לפתח תוכנית משלהם ולבדוק האם היא אפשרית וספציפית מספיק.	רשימות תיוג משימות טפסים
הערכה-עצמית ורפלקסיה ☐	הערכה-עצמית ורפלקסיה מספקות לתלמידים הזדמנויות להעריך את ההתקדמות, החשיבה והלמידה שלהם עצמם ולחשוב על דרכים לשיפור.	השתמשו לכל אורך הפרויקט בעל פה, או בכתב.	רשימות תיוג משימות
משוב מחברים לכיתה ☐	הערכת עמיתים- כלי העוזר לתלמידים להפנים את המאפיינים של עבודה איכותית על ידי הערכת העבודה של חבריהם.	השתמשו לכל אורך הפרויקט במהלך דיונים קבוצתיים, לאחר טיטה ראשונית, או תוצר או ביצוע סופי.	רשימות תיוג מחוון, מחוון לביצוע משימות טפסים

(המשך בעמוד הבא)

אסטרטגיות הוראה למידה לעידוד הכוונה עצמית ושיתוף פעולה (המשך)

שיטת הערכה	מטרה	מתי משתמשים	כלי
תצפיות על קבוצות שיתופיות ☐	תצפית על קבוצות שיתופיות מאפשרת הערכת שיתוף הפעולה בקבוצה. ניתן להעריך: מנהיגות וקבלת החלטות; תקשורת בינאישית; שיתופי פעולה בין-אישיים וכאלה של קבוצה קטנה; הערכה-עצמית ומסוגלות-עצמית; ומחויבות ליצירת עבודה איכותית.	השתמשו לכל אורך הפרויקט על ידי רישום הערות, שימוש ברשימות, ומתן משימות בזמן שהקבוצות עובדות ביחד על השלמת מטלות. תלמידים מעריכים גם את כישוריהם שלהם לכל אורך הפרויקט תוך שימוש ברשימות וברפלקסיה.	רשימות תיוג שאלות רפלקציות

כלים לאבחון/בדיקת התקדמות של התלמיד בתהליך

שיטת הערכה	מטרה	מתי משתמשים	כלי
תצפיות לא רשמיות ☐	הערות מתצפיות מספקות משוב אובייקטיבי, מבהירות אי-הבנות, ותומכות בהתאמות של דרכי ההוראה.	השתמשו ברישום הערות לכל אורך יחידת הלימוד במהלך זמן העבודה הקבוצתי והאישי.	הערות על מדבקות או תוויות מחשב שנאספות בתיקיות אישיות או קבוצתיות רשימות שיעזרו להתמקד בהתנהגויות המצופות
יומני למידה ☐	יומנים הם עדכונים קצרים, קבועים במחברת הפרויקט, או על טופס קצר המכיל הוראות מובנות וממוקדות (כותרות לדוגמה: היום עשיתי..., אני צריך ל...). תלמידים רושמים נתונים או ציוני דרך, עוברים על התקדמות, מהרהרים, ומתאימים את עבודתם.	עברו עליהם בזמן בדיקות התקדמות, בישיבות פרויקט או בפגישות.	טפסים משימות
רשימות התקדמות ☐	רשימות התקדמות הכרחיות כאשר פרויקטים דורשים מתלמידים לעמוד בדרישות מסוימות ברצף ולפי לוח זמנים. הן יכולות להיות מפורטות מאוד עם מטלות ספציפיות, תת-מטלות, תהליכים מומלצים, המלצות להקצבת זמן ותאריכי סיום.	השתמשו במהלך ישיבות קבוצה או בפגישות עם כלל התלמידים. התלמידים ישתמשו לרישום התקדמות וכעזרה בתכנון או התאמה לצרכים שלהם.	רשימת ביקורת עם ציוני דרך, תאריכי סיום, ושלבים מאושרים.

(המשך בעמוד הבא)

כלים לאבחון/בדיקת התקדמות של התלמיד בתהליך (המשך)

שיטת הערכה	מטרה	מתי משתמשים	כלי
דו"חות התקדמות	דו"חות התקדמות עוזרים לתלמידים לתעד התקדמות ולהסביר תובנות חדשות בהבנה שלהם. הדו"ח יכול להיות טיוטה גולמית, טבלה או מספר טבלאות עליהם כתובים לפי הסדר את השלבים או סיכום נתונים.	השתמשו בשלבי מפתח בפרויקט, כמו בראשי פרקים או בנקודת האמצע של הטיוטה הראשונה.	טפסים משימות
ישיבות וועידות בקשר לפרויקט	מפגשי מעקב לפרויקט, מספקים אישור למוכנות התלמיד להתקדם לשלב הבא. נצלו מפגשים אלה לבדיקת התקדמות, שמירה על מחויבות בעבודה קבוצתית, ולתכנון השלבים הבאים.	ישיבות צוות ופגישות אישיות קצרות לכל אורך הפרויקט.	סדר יום, מטרות, וטופס תהליך.

הערכה ובדיקה של התהליך

שיטת הערכה	מטרה	מתי משתמשים	כלי
יומנים כתובים	יומנים הם כלי לתעוד תהליכי רפלקסיה בכתב על למידה או תגובות למשימות. בנוסף לרפלקסיה, המשימות מעוררות כישורי חשיבה ספציפיים בנקודות מפתח בפרויקט. לדוגמה, "כיצד השתנתה או אוששה נקודת המבט שלך כתוצאה ממה שלמדת או חקרת בסוגיה זו?"	השתמשו לכל אורך הפרויקט, בנקודות מפתח ובסוף הפרויקט.	משימות לכתובה ביומן חזרה על התוכנית ביומן
יומני וידאו ותמונות	יומנים אלה כוללים תיעוד ויזואלי של התקדמות, תגובות, רפלקסיה ומוכחים התפתחות אישית וכישורים.	השתמשו לכל אורך הפרויקט, אך ניתן לשלבם בתוך התוצרים או הביצועים הסופיים.	תוכנית לרצף תמונות ונושא (רשימת תמונות) לוח זמנים לצילומי וידאו
תצפיות וראיונות מובנים	ראיונות בע"פ מובנים או ספונטניים עם תלמידים בודדים או קבוצות כדי לבדוק הבנה. שאלות הראיון מבקשות מהתלמידים להסביר ולנמק את ההבנה הנוכחית שלהם. תצפיות מובנות דומות אך הן משמשות להערכת כישורים, תהליך וביצוע, גם התלמידים יכולים לבצע אותן.	השתמשו בראיונות ובתצפיות מובנים לכל אורך הפרויקט.	שאלות ועידה תצפיות על ידי תלמידים תצפיות על ידי המורה

(המשך בעמוד הבא)

הערכה ובדיקה של התהליך

שיתוף הערכה	מטרה	מתי משתמשים	כלי
תשאול לא-רשמי ☐	תשאול מאפשר לתלמידים לבטא בגלוי את הרעיונות והמחשבות שלהם ומאפשר להם לחשוב על ההסברים שלהם ושל תלמידים אחרים, בונה ומאפשר קשרים בין תלמידים. השתמשו בשיטה כדי לאתגר את התלמידים להעריך את הבנתם ולשינוי שיעורים לפי הצורך.	השתמשו לכל אורך הפרויקט, לעיתים קרובות במהלך עבודה קבוצתית או דיונים כיתתיים.	שאלות
מבחנים ובחנים בכתב ובע"פ ☐	מבחנים ובחנים מציעים הוכחה ישירה לרכישת ידע והבנה.	השתמשו בנקודות מפתח בתוך הפרויקט ובסוף הפרויקט.	שאלות מבחן ובחנים

הערכה ובדיקה של התוצר

שיתוף הערכה	מטרה	מתי משתמשים	כלי
תוצרים ☐	תוצרים הם דברים שהתלמידים יוצרים ובונים אשר מראים למידה (דוגמאות בטבלה בעמוד הבא).	מושלים בדרך כלל בסוף הפרויקט, אבל תלוי בתוצר ובאורך הפרויקט.	מחוונים או סולם ציונים
ביצועים ☐	ביצועים (מצגות, סרטים, הצגה, פוסטר) הם הדגמות, הפקות ואירועים שהתלמידים מתכננים ומבצעים כדי להראות למידה (דוגמאות בטבלה שבעמוד הבא).	מוצגים לעיתים קרובות בסוף הפרויקט, אבל תלוי בביצוע ובאורך הפרויקט.	מחוונים או סולם ציונים
תלקיטים ☐	תלקיטים מאפשרים להעריך את התקדמות התלמידים, התהליכים, והביצוע מעבר לזמן.	אספו עבודות ורפלקסיות במהלך הפרויקט, הסמסטר, השיעור או השנה.	רשימות ביקורת מחוונים או סולם ציונים שאלות לרפלקסיה
ועידות בניהול התלמידים ☐	הערכת עמיתים דורשות מהתלמידים לארגן ולהעביר לאחרים את תוצרי הלמידה שלהם תוך שיקוף המטרות, העבודה, ההערכה העצמית והרפלקסיות שלהם עם בני זוגם.	תכננו זאת בתחילת השנה כדי לעזור בהצבת מטרות וכדי ליידע את ההורים על הציפיות ובסוף הפרויקט או השנה כדי לשקף את תהליך ההתפתחות.	טפסים משימות

(המשך בעמוד הבא)

הערכה ובדיקה של התוצר (המשך)

מטלות של תוצרים וביצוע		
פרויקט הכולל: מחקר, מחקר היסטורי, מחקר מדעי, מאמר בכתב עת לפרסום, המלצות מדיניות	דו"חות	☐
פרויקט הכולל תוצרים: עיצוב מוצר, עיצוב בית, שרטוטים לעיצוב מבנה או בית ספר, אפשרויות לתחבורה חלופית	תוצרים	☐
פרויקט הכולל: מודלים, מכונות, תצוגות, מצגות (מערכת תמונות היוצרת אפקט תלת ממדי)	מבנים	☐
פרויקט הכולל: מכתבים למערכת, כתיבת טור לעיתון מקומי או פרסום בקהילה, ביקורת על ספר וסרט, כתיבת סיפור	מאמרים/עבודה כתובה	☐
פרויקט הכולל: קדרות, פיסול, שירה, ציור, כרזות, אנימציה, ציורי קיר, קולאז', כתיבת שירים, תסריט	ביטויים אמנותיים	☐
מדריך לשבילים בטבע, הדרכה לטיול אישי בהיסטוריה של הקהילה, הודעה על שירות ציבורי, ספר זיכרונות היסטורי, קו זמן מצולם, תיעוד חוקר, פרסומת, מדריך לתרגול, אנימציה/קריקטורות	מדיה מודפסת: ספרים, פלייר, עלונים	☐
	מולטימדיה: מאגר מידע, וידאו, יומן מצולם, מצגת שקפים, ספר דיגיטלי	☐
הצעה משכנעת, נאום רב השראה, ויכוח, הרצאה אינפורמטיבית, ניתוח מחקר ומסקנות, שידור חדשות	מצגות	☐
תהליכים במעבדת מדע, כישורים ספציפיים בספורט, לימוד או חסות על תלמידים צעירים, מטלות לפי דרישה	הפגנת כישורים	☐
ריקוד עם פרשנות אישית, משחק, מערכון, חקר דמות, דוקו-דרמה, תיאטרון קוראים, תסכיתי רדיו	ביצועים אמנותיים/יצירתיים	☐
משפט לדוגמה, שחזור של אירוע היסטורי, משחק תפקידים	הדמיות (סימולציות)	☐

הערות:
